

Svetski obrazovni forum 2015

Inčonska deklaracija

Obrazovanje 2030: Ka inkluzivnom i pravičnom kvalitetnom obrazovanju i celoživotnom učenju za sve

Preambula

1. Mi, ministri, šefovi i članovi delegacija, direktori agencija i zvaničnici multilateralnih i bilateralnih organizacija, kao i predstavnici civilnog društva, nastavničke profesije, omladine i privatnog sektora, okupili smo se u maju 2015, na poziv Generalnog direktora Uneska, u Inčonu u Republici Koreji, na *Svetskom obrazovnom forumu* (WEF¹ 2015). Za pruženi doprinos zahvaljujemo i domaćinima ovog značajnog događaja – Vladi i narodu Republike Koreje, kao i suorganizatorima ovog skupa – Unicefu, Svetskoj banci, UNFPA, UNDP, Organizaciji UN za žene i UNHCR. Iskreno cenimo inicijativu i vođstvo Uneska u sazivanju ovog ključnog sastanka za Obrazovanje 2030.
2. Ovim istorijskom povodom ponovo potvrđujemo viziju svetskog pokreta *Obrazovanje za sve* pokrenutu u Džomtijenu 1990. i ponovljenu u Dakaru 2000, a to je velika posvećenost obrazovanju tokom proteklih decenija, što je pomoglo da se postigne značajni napredak. Takođe ponovo potvrđujemo viziju i političku volju pokazanu u brojnim međunarodnim i regionalnim sporazumima o ljudskim pravima, koji potvrđuju pravo na obrazovanje i njegovu povezanost sa ostalim ljud-

¹ World Education Forum

skim pravima. Ipak, s velikom zabrinutošću uviđamo i da smo daleko od ostvarenja cilja obrazovanja za sve.

3. Podsećamo se *Sporazuma iz Muskata*, razvijenog i usvojenog posle širokih konsultacija na svetskom sastanku *Obrazovanje za sve* (EFAF²) 2014, koji je služio kao osnova za predložene obrazovne ciljeve *Otvorene radne grupe za Ciljeve održivog razvoja* (SDG³). Podsećamo se i zaključaka regionalnih ministarskih konferencija o obrazovanju nakon 2015, kao i nalaza *Globalnog izveštaja o monitoringu*⁴ WEF 2015. i *Regionalnog sinteznog izveštaja* WEF. Uviđamo važni doprinos globalne inicijative *Obrazovanje na prvom mestu*⁵ kao i ulogu vlada i regionalnih, međuvladinih i nevladinih organizacija u podsticanju političke posvećenosti obrazovanju.
4. Nakon što smo proučili postignuti napredak u ostvarenju ciljeva WEF od 2000. i ciljeva vezanih za obrazovanje u okviru *Milenijumskih ciljeva razvoja* (MDG) kao i naučene lekcije, nakon što smo ispitali preostale izazove i proučili predloženu agendu za obrazovanje do 2030, kao i *Okvirni plan akcije*⁶ i buduće prioritete i strategije za njegovo ostvarivanje, usvajamo ovu Deklaraciju.

Prema 2030: nova vizija obrazovanja

5. Naša vizija je da, imajući u vidu ulogu obrazovanja kao glavnog pokretača razvoja, preobrazimo život ljudi i ostvarimo ostale predložene SDG. Svesni hitnih potreba, posvećujemo se jedinstvenoj, obnovljivoj agendi obrazovanja koja je holistička, ambiciozna i ima svakoga u vidu. Ova nova vizija je u potpunosti obuhvaćena predloženim SDG 4: **„Obezbediti inkluzivno i pravično kvalitetno obrazovanje i promovisati mogućnosti celoživotnog učenja za sve“** i odgovarajućim ciljevima. Ona je preobražavajuća i univerzalna, usmerava pažnju na „nezavršeni posao“ agendi EFA programa i onih MDG koji su se odnosili na obrazovanje, i osvrće se na globalne i nacionalne izazove u obrazovanju. Nadahnuta je humanističkom vizijom obrazovanja i razvoja zasnovanom na ljudskim pravima i dostojanstvu, društvenoj

² Education for All

³ Sustainable Development Goals

⁴ Global Monitoring Report (GMR)

⁵ Education First

⁶ Framework for Action

pravdi, inkluziji, zaštiti, kulturnoj, jezičkoj i etničkoj različitosti i zajedničkoj odgovornosti i pouzdanosti. Potvrđujemo da je obrazovanje javno dobro, osnovno ljudsko pravo i osnova garancije ostvarenja ostalih prava. Ono je od suštinske važnosti za mir, toleranciju, ostvarenje pojedinca i održivi razvoj. Obrazovanje shvatamo kao ključ ostvarivanja pune zaposlenosti i iskorenjivanja siromaštva. Trudićemo se da omogućimo pristup, pravičnost i inkluziju u obrazovanju, kao i njegov kvalitet i rezultate u okviru pristupa koji omogućava učenje tokom celog života.

6. Motivisani značajnim napretkom u omogućavanju **pristupa** obrazovanju tokom proteklih 15 godina, postaraćemo se da omogućimo 12 godina besplatnog, državno finansiranog, pravičnog i kvalitetnog osnovnog i sekundarnog obrazovanja, od čega je najmanje 9 godina obavezno, što će dati odgovarajuće rezultate u učenju. Takođe se zalažemo za obezbeđivanje najmanje jedne godine besplatnog i obaveznog predškolskog obrazovanja i za to da sva deca imaju pristup kvalitetnom razvoju, nezi i obrazovanju u ranom detinjstvu. Zalažemo se za obezbeđivanje relevantnog obrazovanja i mogućnosti osposobljavanja za veliku populaciju dece i adolescenata koji ne pohađaju škole, a kojima je potrebna neposredna, ciljana i neprekidna akcija koja će omogućiti da sva deca pohađaju školu i uče.
7. **Inkluzija i jednakost** u obrazovanju predstavljaju temelje plana za transformativno obrazovanje i stoga se zalažemo za rešavanje svih problema vezanih za isključivost, marginalizaciju, nejednakost i nepravičnost u dostupnosti obrazovanja, učešću u njemu i njegovim ishodima. Nijedan obrazovni cilj ne treba smatrati dostignutim ako ga nisu dostigli svi. Stoga ćemo se posvetiti ostvarivanju neophodnih promena u obrazovnoj politici, usmeravajući napore ka onima koji su u najnepovoljnijem položaju, naročito ka osobama sa invaliditetom, kako niko ne bi bio zapostavljen.
8. Uviđamo značaj **rodne ravnopravnosti** u ostvarivanju prava na obrazovanje za sve. Stoga smo predani podršci politikama, planovima i obrazovnim sredinama koji to imaju u vidu; takođe ističemo pitanja rodne ravnopravnosti u obuci učitelja i nastavnim planovima i težimo eliminisanju rodne diskriminacije i nasilja u školama.
9. Obavezujemo se na **kvalitetno** obrazovanje i poboljšanje rezultata učenja, što zahteva jačanje ulaganja, procesa i procena ishoda i mehanizama kojima se meri napredak. Postaraćemo se da učitelji i predavači budu osposobljeni, adekvatno odabrani, dobro obučeni, profesional-

no kvalifikovani, motivisani i podržani u okviru dobro opremljenih, delotvornih i uspešno vođenih sistema. Kvalitetno obrazovanje potpomaže kreativnost i znanje i obezbeđuje sticanje osnovnih veština pismenosti i računanja, analitičkih i veština rešavanja problema, kao i ostalih naprednih kognitivnih, interpersonalnih i socijalnih veština. Ono takođe razvija veštine, vrednosti i stavove koji građanima omogućavaju da vode zdrav i ispunjen život, donose odluke zasnovane na informisanosti i odgovore na lokalne i globalne izazove zahvaljujući obrazovanju za održivi razvoj (ESD⁷) i globalnom građanskom obrazovanju (GCED⁸). U tom smislu, snažno podržavamo primenu Globalnog akcionog programa za ESD pokrenutog na Uneskovoj Svetској konferenciji o ESD 2014. u Nagoji. Takođe podvlačimo značaj obrazovanja i treninga za ljudska prava u ostvarivanju plana o održivom razvoju nakon 2015.

10. Predani smo promovisanju kvalitetnih **mogućnosti za celoživotno učenje** za sve, u svim okruženjima i na svim obrazovnim nivoima. To podrazumeva pravičan i širi pristup kvalitetnom tehničkom i stručnom obrazovanju i obuci, kao i višem obrazovanju i istraživanjima, uz dužnu pažnju posvećenu obezbeđivanju kvaliteta. Pored toga, važno je obezbediti fleksibilne načine učenja, kao i priznavanje, validaciju i potvrdu znanja, veština i stručnosti stečenih putem neformalnog obrazovanja. Trudićemo se da omogućimo svim mladima i odraslima, naročito devojkaма i ženama, da steknu relevantnu i priznatu funkcionalnu pismenost i matematičku pismenost, i životne veštine i da dalje kao odrasli imaju mogućnosti da uče, da se obrazuju i obučavaju. Želimo da osnažimo nauku, tehnologiju i inovaciju. Informativne i komunikacione tehnologije moraju biti u službi jačanja obrazovnih sistema, širenja znanja, pristupanja informacijama, kvalitetnog i efikasnijeg učenja i delotvornijeg obezbeđivanja usluga.
11. Zabrinuti smo zbog toga što danas veliki deo svetske populacije koja se ne školuje živi u konfliktnim oblastima i što krize, nasilje i napadi na obrazovne institucije, kao i prirodne katastrofe i pandemije, i dalje na globalnom planu prekidaju obrazovanje i razvoj. Obavezujemo se da ćemo razviti inkluzivnije, spremnije i otpornije obrazovne sisteme u kojima će biti zadovoljene potrebe dece, mladih i odraslih osoba u ovakvom okruženju, kao i potrebe interno raseljenih i izbeglica. Pod-

⁷ Education for sustainable development

⁸ Global citizenship education

vlačimo potrebu da se obrazovanje stiće u bezbednom, sigurnom i ne-nasilnom okruženju koje će pružiti podršku. Preporučujemo efikasni odgovor na krizu, od neposrednog reagovanja do obnove i ponovne izgradnje; bolje koordiniranu nacionalnu, regionalnu i globalnu reakciju i razvoj kapaciteta za sveobuhvatno smanjenje i ublažavanje rizika kako bi se obrazovanje nastavilo i za vreme sukoba, vanrednih situacija, nakon sukoba i tokom perioda obnove.

Sprovođenje zajedničke agende

12. Podvlačimo da glavnu odgovornost za uspešnu primenu ove agende nose vlade. Rešeni smo da utvrdimo pravne i političke okvire koji će promovisati odgovornost i transparentnost, otvorenu upravu i koordinirana partnerstva na svim nivoima i sektorima, kao i da podržimo pravo učesća svih interesenata.
13. Pozivamo na snažnu globalnu i regionalnu saradnju, koordinaciju i nadgledanje primene agende obrazovanja zasnovane na prikupljanju podataka, analizi i izveštavanju na državnom nivou, u okvirima regionalnih entiteta, mehanizama i strategija.
14. Svesni smo da uspeh agende obrazovanja 2030 zahteva doslednu politiku i planiranje, kao i efikasno sprovođenje. Takođe je jasno da se težnje sadržane u predloženom SDG 4 ne mogu ostvariti bez značajnog i dobro usmerenog povećanog finansijskog ulaganja, naročito u zemljama koje su najdalje od postizanja kvalitetnog obrazovanja na svim nivoima i za sve. Stoga smo rešeni da povećamo državna ulaganja u obrazovanje, u skladu sa situacijom u zemlji, i podstičemo privrženost međunarodnim i regionalnim merilima po kojima se najmanje 4-6% BDP-a i/ili najmanje 15-20% ukupne javne potrošnje izdvaja za obrazovanje.
15. Imajući u vidu značaj partnerstva u dopunjavanju ulaganja vlada, pozivamo razvijene zemlje, tradicionalne donatore i donatore zemalja u usponu, kao i zemlje sa srednjim dohotkom i međunarodne finansijske mehanizme da povećaju ulaganje u obrazovanje i podrže primenu agende, u skladu sa potrebama i prioritetima zemalja. Svesni smo da je ispunjenje svih obaveza vezanih za Zvaničnu razvojnu pomoć (ODA⁹) od suštinske važnosti, kao i rešenost mnogih razvijenih zemalja da dostignu ciljanih 0,7% izdvajanja iz bruto nacionalnog dohotka

⁹ Official development assistance

(BNP) za ODA – za zemlje u razvoju. U skladu sa njihovim obavezama, podstičemo razvijene zemlje koje to još nisu učinile da ulože konkretne napore ka spomenutom cilju od 0,7% BNP-a za ODA – za zemlje u razvoju. Takođe potvrđujemo značaj aktiviranja svih potencijalnih resursa u podršci pravu na obrazovanje. Preporučujemo bolju koordinaciju i usklađenost u pružanju pomoći, a da prioritet u finansiranju i pomoći imaju zapostavljeni podsektori i zemlje sa niskim dohotkom. Preporučujemo i značajno veću podršku obrazovanju u okruženjima pogođenim humanitarnom i dugotrajnom krizom. Pozdravljamo samit *Obrazovanje za razvoj* u Oslu (jul 2015) i pozivamo konferenciju *Finansiranje za razvoj*, koja će se održati u Adis Abebi, da podrže predloženi SDG 4.

16. Pozivamo organizatore WEF 2015, posebno Unesko, kao i sve ostale partnere, da individualno i kolektivno podrže zemlje u primeni agende obrazovanja 2030 tako što će obezbediti tehničke savete, razvoj nacionalnih kapaciteta i finansijsku podršku u skladu sa svojim mandatima i relativnim prednostima i raditi na nadopunjavanju. Da bismo to postigli, uz dogovor sa državama članicama, suorganizatorima WEF 2015. i drugim partnerima, poveravamo Unesku zadatak da razvije odgovarajući globalni mehanizam koordinacije. Konstatujemo da *Globalno partnerstvo za obrazovanje*¹⁰, kao finansijska platforma većeg broja interesenata, treba da podrži primenu agende u skladu sa potrebama i prioritetima zemalja i preporučujemo da bude deo ovog budućeg globalnog mehanizma koordinacije.
17. Takođe pozivamo Unesko da, kao specijalizovana agencija UN za obrazovanje, i dalje obavlja poverene zadatke u vođenju i koordiniranju agende obrazovanja 2030, naročito na sledeće načine: zagovaranjem u cilju održanja političke posvećenosti; omogućavanjem političkog dijaloga; širenjem znanja i postavljanjem standarda; praćenjem napretka u ostvarivanju obrazovnih ciljeva; pozivanjem globalnih, regionalnih i nacionalnih interesenata da upravljaju ostvarenjem agende; i na kraju tako što će funkcionisati kao centar za pitanja obrazovanja u okviru opšteg sklopa koordinacije SDG.
18. Rešeni smo da razvijamo opsežne nacionalne sisteme za nadgledanje i procenu kako bismo dobili potpune dokaze vezane za formulaciju politike i upravljanje obrazovnim sistemima i garantovali odgovornost. Zahtevamo od suorganizatora i partnera WEF 2015. da podrže razvoj

¹⁰ Global Partnership for Education

kapaciteta za prikupljanje, analizu i prikaz podataka na nivou zemlje. Zemlje bi trebalo da rade na poboljšanju kvaliteta, nivoa raščlanjivosti i blagovremenosti u izveštajima Uneskovom Institutu za statistiku. Takođe zahtevamo da *Izveštaj o monitoringu programa Obrazovanje za sve* nadalje bude nezavisni *Izveštaj o monitoringu programa Globalno obrazovanje* (GEMR¹¹), čiji će domaćin i izdavač biti Unesko, kao mehanizam za monitoring i izveštavanje o predloženom SDG 4 i o obrazovanju u okviru ostalih SDG, a u okviru šireg mehanizma koji će biti uspostavljen i služiti za nadgledanje i ispitivanje primene predloženih SDG.

19. U raspravi smo postigli dogovor u vezi sa ključnim elementima *Okvirnog akcionog plana Obrazovanja 2030*¹². Imajući u vidu samit UN za usvajanje plana o razvoju nakon 2015. (Njujork, septembar 2015) i ishode Treće međunarodne konferencije *Finansiranje za razvoj* (Adis Abeba, jul 2015), konačna verzija će biti predstavljena i data na usvajanje na posebnom sastanku na visokom nivou koji će se organizovati u okviru 38. zasedanja Generalnog zasedanja Uneska u novembru 2015. U potpunosti smo predani njenoj implementaciji nakon što bude usvojena, kako bismo inspirisali i vodili zemlje i partnere u postizanju planova.
20. Nastala na nasleđu Džomtijena i Dakara, ova Inčonska deklaracija predstavlja istorijsku rešenost svih nas da preobrazimo živote ljudi putem nove vizije obrazovanja, uz hrabra i inovativna dela, kako bismo do 2030. dostigli naš ambiciozni cilj.

Preveo Mark Daniels

¹¹ Global Education Monitoring Report (GEMR)

¹² Education 2030 Framework for Action

